

SPREKEN MET GOD

FRANCISCO FERNÁNDEZ CARVAJAL

SPREKEN MET GOD

Meditaties voor iedere dag van het jaar

Deel 5

TIJD DOOR HET JAAR

WEEK 8-14

 De Boog

Fernández Carvajal, Francisco

Spreken met God : meditaties voor iedere dag van het jaar
/ Francisco Fernández Carvajal ; [bew. en vert. uit het
Spaans door Stichting De Boog]. - Utrecht : De Boog
Dl. 5: Tijd door het jaar. Week 8-14

Vert. van: Hablar con Dios. - Madrid : Palabra, 1987-1989.

ISBN 90-6257-027-5

NUGI 635

Trefw.: geloofsleven / meditaties (R.K.).

Met registers

Met kerkelijke goedkeuring

10 delen ISBN 90-6257-100-X

© Rialp S.A., Madrid, 1992

Nederlandse uitgave

© Stichting De Boog, Utrecht, 1998

Herenstraat 41, 3512 KB Utrecht

e-mail: sales@deboog.nl

internet: www.deboog.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voor-
afgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Achtste zondag door het jaar (A)

1. Zorgen van alledag

Achtste zondag door het jaar (B)

2. De liefde van God tot de mensen

Achtste zondag door het jaar (C)

3. De overwinning op de dood

Achtste week door het jaar. Maandag

4. De rijke jongeling

Achtste week door het jaar. Dinsdag

5. Edelmoedigheid en vrijgevigheid

Achtste week door het jaar. Woensdag

6. Leren dienen

Achtste week door het jaar. Donderdag

7. Het geloof van Bartimeüs

Achtste week door het jaar. Vrijdag

8. Liefde bestaat in daden. Apostolaat

Achtste week door het jaar. Zaterdag

9. Recht en plicht apostolaat te verrichten

Negende zondag door het jaar (A)

10. Op rots bouwen

Negende zondag door het jaar (B)

11. Zon- en feestdagen heiligen

Negende zondag door het jaar (C)

12. Heiligenverering

Negende week door het jaar. Maandag

13. De hoeksteen

Negende week door het jaar. Dinsdag

14. De keizer geven wat de keizer toekomt. Voorbeeldige burgers

Negende week door het jaar. Woensdag

15. Wij zullen verrijzen met ons eigen lichaam

Negende week door het jaar. Donderdag

16. Het eerste gebod

Negende week door het jaar. Vrijdag

17. De engelbewaarder

Negende week door het jaar. Zaterdag

18. De waarde van het kleine

Tiende zondag door het jaar (A)

19. De deugd van de hoop

Tiende zondag door het jaar (B)

20. De wortels van het kwaad

Tiende zondag door het jaar (C)

21. Lijden en behoefte

Tiende week door het jaar. Maandag

22. De goddelijke barmhartigheid

Tiende week door het jaar. Dinsdag

23. Het zout dat zijn kracht verloren heeft

Tiende week door het jaar. Woensdag

24. De genade van bijstand

Tiende week door het jaar. Donderdag

25. Redenen om boete te doen

Tiende week door het jaar. Vrijdag

26. Zuiverheid van hart

Tiende week door het jaar. Zaterdag

27. Woord houden

Elfde zondag door het jaar (A)

28. De meest effectieve manier

Elfde zondag door het jaar (B)

29. Het mosterdzaadje

Elfde zondag door het jaar (C)

30. Berouw over zonden

Elfde week door het jaar. Maandag

31. Leven vanuit de genade

Elfde week door het jaar. Dinsdag

32. Heiligheid in de wereld

Elfde week door het jaar. Woensdag

33. Inwendig gebed

Elfde week door het jaar. Donderdag

34. Mondgebeden

Elfde week door het jaar. Vrijdag

35. Waar is je hart?

Elfde week door het jaar. Zaterdag

36. Alles leidt ten goede

Twaalfde zondag door het jaar (A)

37. Weest niet bevreesd

Twaalfde zondag door het jaar (B)

38. Onverstoorbaarheid tegenover moeilijkheden

Twaalfde zondag door het jaar (C)

39. Liefde en angst voor God

Twaalfde week door het jaar. Maandag

40. De splinter in het oog van onze naaste

Twaalfde week door het jaar. Dinsdag

41. De smalle weg

Twaalfde week door het jaar. Woensdag

42. Ge zult hen aan hun vruchten kennen

Twaalfde week door het jaar. Donderdag

43. De vruchten van de heilige Mis

Twaalfde week door het jaar. Vrijdag

44. De deugd van trouw

Twaalfde week door het jaar. Zaterdag

45. Maria, medeverlosseres met Christus

Dertiende zondag door het jaar (A)

46. Liefde voor God

Dertiende zondag door het jaar (B)

47. Dood en leven

Dertiende zondag door het jaar (C)

48. Zie niet om

Dertiende week door het jaar. Maandag

49. De waarde van één rechtvaardige

Dertiende week door het jaar. Dinsdag

50. God's zwijgen

Dertiende week door het jaar. Woensdag

51. Gemiste kansen

Dertiende week door het jaar. Donderdag

52. De oneindige waarde van de Mis

Dertiende week door het jaar. Vrijdag

53. Gewoonlijke verstervingen

Dertiende week door het jaar. Zaterdag

54. Jonge wijn

Veertiende zondag door het jaar (A)

55. Anderen helpen hun lasten te dragen

Veertiende zondag door het jaar (B)

56. Je hebt genoeg aan mijn genade

Veertiende zondag door het jaar (C)

57. Als een rivier van vrede

Veertiende week door het jaar. Maandag

58. Christus vinden in de Kerk

Veertiende week door het jaar. Dinsdag

59. De ascetische strijd

Veertiende week door het jaar. Woensdag

60. Ga naar Jozef

Veertiende week door het jaar. Donderdag

61. De bovennatuurlijke zending van de kerk

Veertiende week door het jaar. Vrijdag

62. Voorzichtigheid en eenvoud

Veertiende week door het jaar. Zaterdag

63. Liefde voor de waarheid

REGISTERS

Citatenregister

Trefwoordenregister

ACHTSTE ZONDAG DOOR HET JAAR (A)

1. ZORGEN VAN ALLEDAG

–Het ‘nu’ volledig beleven zonder eronder gebukt te gaan. Goddelijk kindschap. Vertrouwen op God en overgave aan Hem. –Vruchteloze bezorgdheid. Wij krijgen altijd voldoende hulp om trouw te zijn. – Werken in de tegenwoordigheid van God. Versterving van de fantasie om het huidige moment te benutten.

1.1 In het evangelie van de Mis geeft de Heer ons deze raad: *Maakt u dus niet bezorgd voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen leed.*¹

De dag van gisteren is al voorbij; van die van morgen weten wij niet of die voor ieder van ons zal aanbreken², want aan niemand is zijn toekomst bekendgemaakt. Wat betreft de dag van gisteren hebben wij hoogstens redenen –veel redenen– om dank te zeggen voor de ontelbare weldaden en hulp van God, en ook van degenen met wie we omgaan. Wij zullen iets, ook al is het maar weinig, aan onze hemelse schat hebben toegevoegd. De dag van gisteren geeft ons ook aanleiding tot boetvaardigheid en berouw over onze zonden, fouten en nalatigheden. Over het verleden kunnen wij met de woorden van de introitus van de Mis van vandaag, zeggen: *De Heer heeft zich mijn beschermer getoond: Hij heeft mij in veiligheid gebracht. Omdat Hij mij liefhad, heeft Hij mij gered.*³

De dag van morgen is er nog niet. En als die aanbreekt, zal ze mooier zijn dan in onze stoutste dromen, want onze Vader God heeft ons deze dag bereid met het oog op onze heiliging: *Deus meus es tu, in manibus tuis sortes meae... Gij zijt mijn God, mijn dagen liggen in uw hand.*⁴ Er zijn

geen objectieve redenen om benard en bezorgd uit te zien naar de dag van morgen: wij zullen over de benodigde genade beschikken om het hoofd te bieden aan alles wat die dag zal brengen, en om als overwinnaars uit de strijd te voorschijn te komen.

Slechts een ding telt: het heden. Wij hebben het heden om te beminnen en heilig te worden, door middel van die kleine gebeurtenissen die het raamwerk van een dag vormen. Deels zullen deze menselijk gesproken aange-naam zijn, deels minder, maar alles wat ons overkomt kan een kostbare edelsteen worden voor de eeuwigheid, als wij het volledig menselijk en met bovennatuurlijke zin beleven.

Wij moeten ons niet vermeien in als, als, als...; in situaties uit het verleden die in onze verbeelding, misschien wel mooier dan in werkelijkheid, opkomen; of in toekomstige situaties, in dingen die onze fantasie verraderlijk idealiseert, ontdaan van het contrapunt van de inspanning, of die de fantasie ons juist uiterst lastig en moeilijk doet voorkomen. *Wie almaar let op de wind, komt aan zaaien niet toe, en wie naar de wolken blijft kijken, komt niet tot oogsten.*⁵ Dit is een uitnodiging om de plicht van het ogenblik te vervullen, zonder uitstel vanwege mogelijk betere gelegenheden: ook in dezen is het betere de vijand van het goede. Het is makkelijk, ook in het apostolaat, zichzelf te bedriegen met plannen maken en verschuiven, zoekend naar schijnbaar gunstiger omstandigheden. Wat zou er terecht gekomen zijn van de prediking van de apostelen, als zij gunstige omstandigheden afgewacht hadden? Wat zou er gebeurd zijn met elk apostolaatswerk, als men steeds op de beste omstandigheden gewacht had? 'Hic et nunc', hier en nu moet ik God beminnen met geheel mijn hart..., en met daden.

Misschien bestaat een goed deel van heiligheid en doeltreffendheid, menselijk en bovennatuurlijk gezien, in het beleven van elke dag alsof het de enige van ons leven was. Dagen om ons te vervullen van liefde tot God en te eindigen met de handen vol goede werken, zonder een enkele gelegenheid om het goede te doen voorbij te laten

gaan. De dag van vandaag zal nooit terugkomen en de Heer verwacht van ons, dat wij ze vullen met liefde en met kleine diensten aan onze broers en zussen. Onze engelbewaarder zal zich tevreden moeten voelen, als hij deze aanbiedt aan God onze Vader.

1.2 *Weest niet bedrukt...* Vruchteloze bezorgdheid houdt gevreesd ongeluk niet weg, maar loopt erop vooruit. Wij nemen een last op ons, zonder reeds de genade van God te hebben om deze te kunnen dragen. Ongerustheid vermeerderd de moeilijkheden en vermindert de mogelijkheid om de plicht van 'nu' te vervullen. Vooral schieten we te kort in vertrouwen in de Voorzienigheid waarmee de Heer alle situaties van ons leven leidt. En in de eerste lezing van de Mis herhaalt de Heer ons door de mond van de profeet Jesaja: *Kan een vrouw haar zuigeling vergeten? Zou een moeder zich niet meer ontfemen over het kind van haar schoot? En ook al zou een moeder haar kind vergeten, neen, Ik vergeet u nooit!*⁶ Hier en nu zal onze Vader God, in alle omstandigheden, ons liefderijk tegenwoordig hebben.

En Jezus heeft, bij herhaling, gezegd: *Weest gerust, Ik ben het. Vreest niet.*⁷ Wij kunnen niet tegelijkertijd de lasten van vandaag en morgen dragen. Wij hebben altijd voldoende steun om nu, vandaag, trouw te zijn en deze dag in rust en blijdschap te leven. De dag van morgen zal nieuwe genade brengen, en de last van morgen zal niet zwaarder zijn dan die van vandaag. Elke dag heeft zijn zorgen, zijn kruis en zijn vreugde. Alle dagen van ons leven staan onder leiding van God, die zozeer van ons houdt. Wij kunnen alleen maar in het heden leven, op dit moment. Benauwenis is bijna altijd het gevolg van het met te weinig intensiteit beleven van het heden en van een gebrek aan geloof in de Voorzienigheid. Daarom zal deze benauwenis verdwijnen als wij telkens oprecht herhalen: *Volo quidquid vis, volo quia vis, volo quomodo vis, volo quamdiu vis...* *Ik wil wat Gij maar wilt, ik wil omdat Gij het wilt, ik wil zoals Gij het wilt, ik wil zolang Gij het wilt.*⁸ Dan komen de *gaudium cum pace*, de vreugde en de vrede.⁹

Soms kan ons de bekoring bekruipe de toekomst naar onze hand te zetten, en vergeten wij dat het leven zich in Gods handen bevindt. Laten wij niet doen als een ongeduldig kind dat bij het lezen de bladzijden snel doorbladert om te weten hoe het verhaal afloopt. God schenkt ons de dagen een voor een, opdat wij ze als het ware vullen met heiligheid. In het Oude Testament lezen wij hoe de joden in de woestijn het manna verzamelden dat God bestemde als voedsel voor één dag. Enkelen onder hen, die met het oog op de toekomst een voorraad wilden opbouwen, voor het geval zij gebrek zouden lijden, bewaarden meer dan zij nodig hadden. De volgende dag werden zij geconfronteerd met een oneetbare, bedorven deegmassa. Het ontbrak hun aan vertrouwen in Jahwe, hun God, die met vaderlijke liefde over hen waakte. Laten wij verstandig de benodigde middelen aanwenden om de toekomst veilig te stellen, maar laten wij dat niet doen als mensen die alleen op hun eigen krachten vertrouwen.

Het is goed de dingen van deze dag met blijde hoop te beleven en er ons verstand bij te gebruiken, ons hart in te leggen, onze energie aan te spenderen. Deze overgave aan God –deze heilige overgave– doet geen afbreuk aan onze verantwoordelijkheid om te doen en te voorzien wat in elke aangelegenheid nodig is. Deze overgave ontslaat ons er ook niet van, de deugd van voorzichtigheid te beoefenen. Deze overgave is echter wel strijdig met een tekort aan vertrouwen in God, en met de ongerustheid over dingen die nog niet gebeurd zijn.¹⁰ *Maak u niet bezorgd voor de dag van morgen*, herhaalt de Heer ons vandaag. Laten wij deze dag van ons leven goed besteden.

1.3 God kent onze noden. Laten wij dus eerst het rijk Gods en zijn gerechtigheid zoeken, en al het overige zal Hij ons erbij geven.¹¹ «Laten wij het vaste en algemene voornemen maken God te dienen met ons hart, ons hele leven. Daardoor zullen wij niet meer willen weten, of er een dag van morgen zal zijn, waarmee wij rekening moeten houden. Laten wij ervoor zorgen vandaag goed te

werken. De dag van morgen zal morgen ook vandaag zijn, en dan zullen wij met die dag rekening houden. Wij moeten ons voorzien van het manna voor vandaag en niets meer. Twijfel er niet aan, dat God de volgende dag weer manna zal laten regenen, en de daarop volgende dag, alle dagen van onze doortocht.»¹² De Heer zal ons niet in de steek laten.

Het huidige moment beleven veronderstelt het schenken van aandacht aan dingen en personen, en dus versterving van de verbeelding en van onnodige herinneringen. De verbeelding brengt ons naar een andere 'wereld', ver verwijderd van de enige 'wereld' die wij hebben om te heiligen. Verbeelding is vaak de oorzaak van heel wat tijdverlies en het voorbij laten schieten van heel wat gelegenheden om het goede te doen. Gebrek aan innerlijke versterving, van de fantasie en de nieuwsgierigheid, is een van de grootste vijanden van onze heiliging.

Het huidige moment beleven eist van ons het afschudden van valse vrees voor toekomstige gevaren die in onze verbeelding uitvergroot en vervormd worden. Wij verliezen ook het begrip van de werkelijkheid door de valse kruisen die wij ons soms inbeelden, en waaraan wij nutteloos lijden doordat wij misschien het kleine kruis niet aanvaardden dat de Heer ons oplegt, het kleine kruis dat ons zal vervullen van vrede en vreugde.

Het actuele moment met de volheid van de Liefde beleven, dat zal ons zonder onderbreking confronteren met dingen van schijnbaar weinig belang, waarin wij trouw moeten zijn. 'Hic et nunc', hier en nu moeten wij stipt het leefplan vervullen dat wij ons hebben voorgenomen. Hier en nu moeten grootmoedig zijn tegenover God, de lauwheid ontvluchten. Hier en nu verwacht de Heer, dat wij zegevieren in wat moeite kost en zorgen vooruitgang te boeken in die strijdpunten die deel uitmaken van het bijzonder gewetensonderzoek.

Laten wij de Allerheiligste Drieëenheid vragen ons de genade te verlenen het actuele moment van elke dag met de volheid van de Liefde te beleven, alsof het het laatste geschenk aan God van ons leven op aarde was.

–1. Mt 6,34. –2. Vgl. H. JOZEFMARIA ESCRIVÁ, *De Weg*, 253. –3. Ps 17,19-20. –4. Ps 31,16. –5. *Pred* 11,4. –6. *Jes* 49,15. –7. Mt 14,27. –8. *Romeins Missaal*, Gebeden na de Mis, gebed van paus Clemens XI. –9. *Romeins Missaal*, Gebed. –10. Vgl. Dom V. LEHODEY, *De heilige overgave*, Westmalle 1946. –11. Vgl. Mt 6,32-34. –12. H. FRANCISCUS VAN SALES, *Epistolarium*, fragm. 131,766.

ACHTSTE ZONDAG DOOR HET JAAR (B)

2. DE LIEFDE VAN GOD TOT DE MENSEN

–God houdt van ons met oneindige liefde, zonder enige verdienste van onze kant. –Ernst van de onverschilligheid tegenover de liefde die God voor ons heeft. –God bemint ons met een persoonlijke en individuele liefde, en heeft ons voorzien van weldaden. Liefde moet met Liefde beantwoord worden.

2.1 De Heilige Schrift vertelt ons op duizend verschillende manieren over de oneindige liefde van God voor iedere mens. In de eerste lezing van de Mis van vandaag¹ schildert de profeet Hosea ons in wonderschone beelden de mateloze grootsheid van de goddelijke liefde voor de mensen, van wie Hij vraagt dat zij eraan beantwoorden: *Dit zegt de Heer: Ik zorg dat uw moeder Israël naar de woestijn gaat en Ik spreek tot haar hart. Daar wordt zij weer gewillig, zoals in de dagen van haar jeugd, toen zij optrok uit Egypte. Ik neem u als mijn bruid, voor altijd, als mijn bruid, in recht en gerechtigheid, in goedheid en erbarming.* Ondanks de ononderbroken trouweloosheid van het uitverkoren volk, waarin ónze zwakheden en zonden gesymboliseerd zijn, wendt de Heer zich een en andermaal tot zijn volk om het te ‘heroveren’ met zijn Liefde en barmhartigheid, zoals Hij dag in dag uit ieder van ons opnieuw zoekt –ook nu, in dit moment van gebed.

Op een andere plaats verzekert Hij ons dat, ook al zou een moeder het kind van haar schoot vergeten, Hij ons nooit zal vergeten, want Hij heeft ons geschreven in de

palm van zijn hand, om ons altijd voor ogen te hebben²; en wie ons enig kwaad berokkent, raakt zijn oogappels.³ En heus: «De God van ons geloof is geen ver verwijderd wezen dat onbewogen het lot van de mensen beziet, hun verlangens, hun strijd, hun angsten. Hij is een Vader die houdt van zijn kinderen.»⁴ Hij houdt van ons met een liefde duidelijk onderscheiden van de onze die, ook al is ze ontdaan van alle onzuiverheid, «altijd door de werkelijke of schijnbare goedheid van de dingen wordt aange-trokken... De goddelijke liefde daarentegen is een liefde die de goedheid in de schepsels schept en instort»⁵, en wel volstrekt belangeloos. Hij houdt werkelijk van ons.

De liefde van God is gratis, om niet, want de geschapen dingen kunnen Hem niets geven wat Hij niet al in overgrote mate bezit. De oorzaak van zijn liefde is zijn oneindige goedheid, en het verlangen om deze te verbreden. Hij heeft ons niet alleen geschapen: zijn liefde gaat zover, dat Hij ons verheft tot de bovennatuurlijke orde, tot deelneming aan zijn eigen leven en geluk, dat Hij zodoende alle eisen van de geschapen natuur overschrijdt, en dat zonder enige verdienste van onze kant. *Hierin bestaat de liefde: niet wij hebben God liefgehad, maar Hij heeft ons eerst liefgehad.*⁶ En Jezus Christus openbaarde ons de liefde van God voor de mensen in al haar diepte.

Rekening houdend met deze liefde zet de Heilige Geest ons ertoe aan, ons vertrouwen op God te stellen met een absolute overgave. *Leg uw leven de Heer in de hand, bouw op Hem: Hij zal het volvoeren.*⁷ En op een andere plaats: *Werp wat u bezwaart op de Heer, Hij zelf zal zorg voor u dragen.*⁸ De heilige Petrus spoort ons aan: *Schuijt al uw zorgen op Hem af, want Hij heeft zorg voor u.*⁹ Van de Heer hoorde de heilige Catharina van Siena de aanbeveling: 'Dochter, vergeet jezelf en denk aan mij, zoals Ik voortdurend aan jou denk'. Is ons vertrouwen in de liefde die God voor ons heeft, ook zodanig?

«Jezus, mijn Heer: maak, dat ik uw genade zozeer voel en volg, dat mijn hart zich ontledigt..., opdat Gij het vult, mijn Vriend, mijn Broer, mijn Koning, mijn God, mijn Liefde.»¹⁰

2.2 De tederheid van God jegens de mensen stijgt ver uit boven elke voorstelling die wij ons daarvan kunnen maken. Hij heeft ons gemaakt tot zijn kinderen, met een echt, waarachtig kinschap, zoals de apostel Johannes ons leert: *Hoe groot is de liefde die de Vader ons betoond heeft! Wij worden kinderen van God genoemd, en we zijn het ook.*¹¹ Dat is het grootste liefdeblijk van God jegens de mensen. Hij heeft voor ons de onzelfzuchtigheid en tederheid van een vader, en Hijzelf vergelijkt zich met een moeder die haar kind nooit kan vergeten.¹² Elke man, elke vrouw is dit zo geliefde kind. Om ons te redden heeft Hij, toen wij door de zonde verloren waren, zijn Zoon gezonden, opdat Hij ons, door zijn leven te geven, zou verlossen uit de staat waartoe wij vervallen waren: *Zo zeer immers heeft God de wereld liefgehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat al wie in Hem gelooft niet verloren zal gaan, maar eeuwig leven zal hebben.*¹³ Deze zelfde liefde brengt Hem ertoe zich geheel aan ons te geven door te verblijven in de zielen die in staat van genade zijn¹⁴, en met ons te verkeren in het intiemste van ons hart.¹⁵

Tegenover zoveel liefde steekt de onverschilligheid met betrekking tot de zaken van God wel heel tragisch af, en vooral de inspanningen die erop gericht zijn een klimaat te bevorderen waarin de mens het middelpunt van alles is. Men verminkt de volgende passage uit de Heilige Schrift: *als hij zijn broeder, die hij ziet, niet liefheeft, kan hij God niet liefhebben die hij nooit heeft gezien.*¹⁶ Men gaat zo ver, te zeggen dat alleen de mens het verdient bemind te worden. God zou ver weg en ontoegankelijk zijn. Het is een nieuw blasfemisch humanisme, dat zich meestal vertoont onder het mom van een verdediging van de waardigheid van de menselijke persoon, maar dat erop uit is de Schepper te vervangen door het schepsel. Zo vernietigen zij zelfs de mogelijkheid God en de mensen werkelijk lief te hebben, want door het eindige en beperkte schepsel –zichzelf– een absolute waarde toe te kennen, is al het andere slechts van secundair belang, in zoverre het nuttig kan zijn... Het buitensluiten van God –het enige in zichzelf en om zichzelf beminnelijke wezen–

loopt nooit uit op een grotere liefde voor iets of voor iemand. Zoals sommige trieste gevolgen aantonen, kan het alleen maar uitlopen op haat, wat eigen is aan de hel. Zonder God verdort of verwordt de liefde tot de schepselen.

De tussenzang van de mis¹⁷ geeft het echte antwoord van de mens op de liefde van God, die altijd meevoelend en barmhartig is: *Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, zijn heilige naam uit het diepst van uw wezen! Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, vergeet zijn weldaden niet!*

Als wij aan deze diepe liefde niet beantwoorden, beklaaft de Heer zich met recht: *O, niet dat de vijand mij hoont –dat wist ik wellicht te verduren– niet dat mij mijn hater kleineert –hem wist ik wel te vermijden– maar gij, een mens mij zo na, mijn boezemvriend, mijn vertrouweling¹⁸, zegt Hij ons, wanneer wij niet trouw zijn.*

De heilige Johannes van Ávila schrijft: «Het vuur van de liefde voor U, waarvan Gij wilt, dat het in ons brandt tot wij erdoor verzengd, verteerd worden, tot het wegbrandt wat wij zijn en ons omvormt naar U, blaast Gij aan met de verdiensten die Gij tijdens uw leven voor ons verkreeg, en Gij doet het branden met de dood die Gij voor ons onderging». ¹⁹ Laten wij ons in de intimiteit van het gebed afvragen: Brandt mijn liefde voor God zo? Blijkt dat uit een grootmoedig antwoord op wat God van mij vraagt, op mijn roeping? Is mijn hele leven in overeenstemming met het liefdesverbond dat mij kluistert aan de Heer. «Het is zo, mijn kind, dat God het recht heeft ons te vragen: Denk jij aan Mij? Verblijf jij in mijn aanwezigheid? Zoek jij Mij, als jouw steun? Zoek jij Mij als het Licht van je leven, als harnas..., als alles?» ²⁰

2.3 In zijn oneindige wijsheid heeft God besloten ons deelgenoten te maken van zijn liefde en zijn waarheid, want hoewel wij van nature in staat waren Hem uit eigen kracht lief te hebben, kunnen wij ons pas, nadat Hij ons zijn eigen Liefde gegeven heeft, intiem met Hem verenigen. Door de menswording van zijn Eniggeborene, door de vereniging van het goddelijke met het menselijke,

herstelde Hij de vernielde orde, verhief Hij ons tot de waardigheid van kinderen Gods en openbaarde Hij ons de volheid van de goddelijke liefde. Ten slotte, om aan te tonen dat wij zijn kinderen zijn, *heeft Hij de Geest van zijn Zoon in ons hart gezonden*,²¹ de Helper, de grootste gave die God ons kon schenken.

God houdt met een persoonlijke en individuele liefde van ieder van ons in het bijzonder. En Hij heeft ons overladen met goede gaven. Vaak heeft Hij gesproken tot ons hart en heeft Hij ons wellicht op duidelijke wijze gezegd: *meus es tu, gij zijt van Mij*.²² Nooit hield Hij op ons lief te hebben, ons te helpen en beschermen, zich tot ons te richten; ook niet in de momenten van de grootste on dankbaarheid van onze kant, of op de ogenblikken waarop wij de zwaarste zonden begingen. Misschien hebben wij juist in die droevige omstandigheden meer gunsten van God ontvangen, zoals men kan lezen in de eerste lezing van de Mis.

Laten wij nu overwegen hoe wij deze liefde moeten beantwoorden: in het vervullen van onze plichten, waar Hij op ons wacht; in het liefdevol vervullen van uw normen van vroomheid; in het apostolaat van vriendschap met onze collega's; in de edelmoedige overgave tot in details die onze roeping tot heiligheid met zich mee brengt... Laten wij nagaan of we toestaan, dat de lauwheid als kwelwater door de verzwakte dijken stroomt van een onvoldoende diepgaand gewetensonderzoek, dat volstaat met te zien of wij onze verplichtingen uiterlijk nakomen.

Laten wij voor ogen houden, dat het regelmatig en vaak overwegen hoe God van ons houdt, heel veel goeds in de ziel bewerkstelligt. De heilige Theresia gaf al de raad «ons te herinneren aan de Liefde waarmee [de Heer] ons overlaadt met zoveel gunsten, aan die zo grote liefde die God ons betoont: de liefde die liefde voortbrengt. Laten wij zorgen dit van nu af immer te bezien en onze liefde wakker te houden.»²³ En wij moeten inderdaad overtuigd zijn van deze geestelijke werkelijkheid: het overwegen van de liefde van God brengt onze liefde voort

en wekt ons op meer lief te hebben. Sprekend over de liefde van Christus zet Johannes Paulus II ons aan, daaraan te beantwoorden; hij gebruikt de woorden van een bekende uitdrukking: liefde wordt betaald met liefde.²⁴

Het overwegen van de liefde die God voor ons heeft, zal ons er verder toe brengen Hem meer liefde te vragen, zoals de mysticus Johannes van het Kruis stoutmoedig schrijft: «Ontsluier mij uw bijzijn; / mijn dood zij het U te aanschouwen in uw schoonheid. / Bedenk toch, dat de kwelling / der liefde nooit een eind neemt, / dan door het beminde bijzijn en zijn aanblik.»²⁵

-1. *Hos* 2,16b.17b. 21-22. -2. Vgl. *Jes* 49,15-17. -3. Vgl. *Zach* 2,12. -4. H. JOZEFMARIA ESCRIVÁ, *Als Christus nu langs komt*, 84. -5. H. THOMAS VAN AQUINO, *Summa Theologiae*, I, q20, a2. -6. *1 Joh* 4,10. -7. *Ps* 37,5. -8. *Ps* 55,23. -9. *1 Pe* 5,7. -10. H. JOZEFMARIA ESCRIVÁ, *De Smidse*, 913. -11. *1 Joh* 3,1. -12. Vgl. *Jes* 49,15. -13. *Joh* 3,16. -14. Vgl. *Joh* 14,23. -15. Vgl. *Joh* 14,26. -16. *1 Joh* 4,20. -17. *Ps* 103,1-4,8, 10,12-13. -18. *Ps* 55,13-14. -19. H. JOHANNES VAN ÁVILA, *Audi filia*, 69. -20. H. JOZEFMARIA ESCRIVÁ, *De Smidse*, 506. -21. *Gal* 4,6. -22. *Jes* 43,1. -23. H. THERESIA VAN ÁVILA, *Het boek van haar leven*, 22,14. -24. JOHANNES PAULUS II, *Toespraak bij het Eucharistisch lof*, Madrid 31 oktober 1982. -25. H. JOHANNES VAN HET KRUIS, *Geestelijk Hooglied*, 11.

ACHTSTE ZONDAG DOOR HET JAAR (C)

3. DE OVERWINNING OP DE DOOD

-De dood, een gevolg van de zonde. Van dit leven houden wij alleen de verdiensten van de goede werken en de straf voor de zonden over.
-Christelijke betekenis van de dood. -Vruchten van het overwegen van de uitersten.

3.1 De heilige Paulus leert ons in de tweede lezing van de mis¹, dat wanneer het verrezen en verheerlijkte lichaam bekleed wordt met onsterfelijkheid, de dood definitief overwonnen zal zijn. Dan zullen wij kunnen vragen: *Dood, waar is uw overwinning? Dood, waar is uw engel? De engel van de dood is de zonde...* De zonde heeft de dood in de

wereld gebracht. Toen God de mens schiep, met alle bovennatuurlijke gaven van de genade, verleende Hij hem ook andere gaven die zijn natuur in haar eigen orde vervolmaakten. Een daarvan was de lichamelijke onsterfelijkheid, die onze stamouders samen met het leven aan hun nakomelingschap hadden moeten doorgeven. De erfzonde bracht met zich mee het verlies van de vriendschap met God en van deze gave van onsterfelijkheid. De dood, *het loon van de zonde*², kwam in een wereld die ontworpen was voor het leven. De Openbaring leert ons: *God heeft de dood niet gemaakt en Hij vindt geen vreugde in de ondergang van hen die leven*.³

Met de zonde echter kwam de dood over allen. «De rechtvaardige sterft net zo goed als de goddeloze, de goede evenals de slechte, de zuivere en de onreine, wie offers brengt en wie het niet doet. Hetzelfde lot treft de goede mens en de zondaar. Hij die zweert, hetzelfde als wie de eed vreest. Mensen en dieren worden op gelijke wijze weer stof en as.»⁴ Al het stoffelijke komt tot een einde: alles heeft zijn uur. De lichamelijke wereld en alles wat daarin bestaat, komt ooit tot een einde. Ook wij.

Bij de dood verliest de mens alles wat hij tijdens zijn leven bezat. Zoals tot de rijke uit de parabel, zal de Heer tot degene die alleen aan zichzelf, aan zijn welzijn en aan zijn gemak dacht, zeggen: *Dwaas! ... al die voorzieningen die je getroffen hebt, voor wie zijn die dan?*⁵ Iedereen neemt alleen maar met zich mee de verdiensten van zijn goede werken en de straf voor zijn zonden. *Zalig de doden die in de Heer sterven, van nu af. Ja waarlijk, zegt de Geest, laat hen uitrusten van hun moeiten, want hun daden vergezellen hen*.⁶ Met de dood eindigt de mogelijkheid verdiensten te verwerven voor het eeuwig leven, zoals de Heer ons vermaant: *Er komt een nacht en dan kan niemand werken*.⁷ Met de dood hecht de wil zich aan goed of aan kwaad, voor immer. Zij zal voor eeuwig in vriendschap met God blijven, of zijn barmhartigheid afwijzen.

Het overwegen van ons einde in deze wereld zet ons aan te reageren tegen lauwheid, tegenzin als het de zaken van God betreft, gehechtheid aan dingen van hier

beneden die we weldra zullen moeten achterlaten. Deze overweging helpt ons het werk te heiligen en in te zien, dat dit leven een korte periode is om verdiensten te verwerven.

Laten wij er vandaag aan denken, dat wij stof zijn die vergaat, maar ook dat wij geschapen zijn voor de eeuwigheid, dat de ziel nooit sterft, en dat ons eigen lichaam ooit verheerlijkt zal verrijzen om zich met de ziel te herenigen. Dat vervult ons met blijdschap en vrede, en motiveert ons te leven als kinderen van God in de wereld.

3.2 Met de Verrijzenis van Christus is de dood overwonnen. De dood houdt de mens niet langer in slavernij. Hij is heer en meester over de dood.⁸ En die soevereiniteit bereiken wij in de mate waarin wij verenigd zijn met Hem die *de sleutels van de dood*⁹ bezit. De echte dood is gelegen in de zonde die een afschuwwekkende scheiding is –de scheiding van de ziel van God–; in vergelijking hiermee die andere scheiding, de scheiding van de ziel van het lichaam, minder belangrijk, en bovendien tijdelijk. *Wie in Mij gelooft –zegt de Heer– zal leven, ook al is hij gestorven, en ieder die leeft in geloof aan Mij, zal in eeuwigheid niet sterven.*¹⁰ «In Christus heeft de dood haar macht verloren, is haar engel uitgerukt, de dood is verslagen. Die waarheid van ons geloof kan paradoxaal lijken, wanneer wij in onze omgeving nog steeds zien dat mensen getroffen worden door de zekerheid van de dood, door folteren-de pijn. Zeker, pijn en dood brengen de menselijke geest in verwarring en zij blijven een raadsel voor hen die niet in God geloven, maar door het geloof weten wij, dat zij overwonnen zullen worden, dat de overwinning al behaald is door dood en verrijzenis van Jezus Christus, onze Verlosser.»¹¹

Het materialisme tracht, in al haar verschijningsvormen in de loop der tijden, door het ontkennen van het voortbestaan van de ziel na de dood, het eeuwigheidsverlangen te sussen dat God in het mensenhart heeft ingestort. Het heeft de gewetens zoet gehouden met de troost van een voortbestaan in de werken die men nalaat, en in

de herinnering en genegenheid van hen die nog in deze wereld leven. Het is goed dat de mensen die na ons komen, zich ons herinneren, maar de Heer leert ons meer: *Weest niet bevreesd voor hen die wel het lichaam kunnen doden maar niet de ziel; vreest veeleer Hem die en ziel en lichaam in het verderf kan storten in de hel.*¹² Dat is het heilige ontzag voor God dat ons bij gelegenheid zo veel kan helpen ons verre te houden van de zonde.

Voor elk schepsel is de dood een hachelijke overgang, maar na de verlossing die door Christus bewerkstelligd is, heeft het moment van de dood een volledig andere betekenis. Het is niet alleen de zware schatting die iedere mens moet betalen voor de zonde, als terechte straf voor de schuld: het is vooral het toppunt van onze overgave in de handen van onze Verlosser, de overgang van deze wereld naar de Vader¹³; de doortocht naar een nieuw leven van eeuwig geluk. Als wij aan Christus trouw zijn, zullen wij met de psalmist kunnen zeggen: *Moest ik gaan door het dal van de schaduw des doods, kwaad zou ik niet vrezen. Want naast mij gaat Gij.*¹⁴ Deze hemelse rust en dit optimisme tegenover het laatste ogenblik komen voort uit de stellige hoop op Jezus Christus; Hij wilde immers de menselijke natuur volledig aannemen met alle zwakheden van dien, met uitzondering van de zonde¹⁵, om door zijn dood *de vorst van de dood, de duivel, te onttronen, en hen te bevrijden die door de vrees voor de dood heel hun leven aan onvrijheid onderworpen waren.*¹⁶ Daarom onderricht de heilige Augustinus, dat «onze erfenis bestaat in de dood van Christus».¹⁷ Door deze dood kunnen wij het Leven verwerven.

De onzekerheid van ons einde moet ons ertoe aanzetten te vertrouwen op Gods barmhartigheid en heel trouw te zijn aan de ontvangen roeping, door ons leven te besteden in dienst aan God en aan de Kerk op de plaats waar wij zijn. Wij moeten altijd, en in het bijzonder wanneer het laatste ogenblik komt, voor ogen houden dat de Heer een goede Vader is, vol tederheid voor zijn kinderen. God onze Vader zal ons welkom heten. Christus zegt ons dan ook: *kom, gezegende van mijn Vader...*

De vriendschap met Jezus Christus, de christelijke betekenis van het leven, het besef dat wij kinderen van God zijn, dit alles zal ons in staat stellen de dood in alle rust tegemoet te zien en te aanvaarden: het zal de ontmoeting zijn van een kind met zijn Vader, die hij zijn hele leven heeft trachten te dienen. *Moest ik gaan door het dal van de schaduw des doods, kwaad zou ik niet vrezen. Want naast mij gaat Gij.*

3.3 De Kerk beveelt het mediteren over de uitersten aan, in de overweging ervan kunnen wij immers veel vruchten oogsten. Het denken over de korthed van het leven moet ons niet afhouden van de dingen die God ons in handen heeft gegeven: gezin, familie, werk, liefhebberijen... Het helpt ons onthecht te zijn van de stoffelijke goederen, deze de plaats te geven waar ze thuishoren, en de aardse werkelijkheid, waarmee wij de hemel moeten verdienen, te heiligen. Als een vriend, een familielid, een geliefd persoon sterft, kan dat, onder meer, een geschikt moment zijn om deze onvermijdelijke waarheden in ogeschouw te nemen.

De Heer zal zich misschien aandienen, wanneer wij daar het minst op bedacht zijn: Hij zal komen als een dief in de nacht¹⁸, en moet ons bereid, waakzaam, los van het aardse aantreffen. Zich vastklampen aan de zaken hier beneden, wanneer we die al weer zo snel moeten achterlaten, zou een blunder van de eerste orde zijn. Wij moeten met beide benen op de grond staan; wij bevinden ons midden in de wereld, en onze roeping als christen leidt ons daarheen, maar zonder te vergeten, dat wij reizigers zijn, op weg naar Christus en zijn rijk, dat het uiteindelijke rijk zal zijn. Wij moeten alle dagen leven in het bewustzijn dat wij pelgrims zijn die –in allerijl– onderweg zijn naar hun ontmoeting met God. Elke morgen doen wij weer een stap nader tot Hem, elke avond treft ons dichterbij aan. Daarom moeten wij leven, alsof de Heer ons het volgend ogenblik zou kunnen roepen. De onzekerheid omtrent het eind van ons aardse leven, waarin de Heer ons laat verkeren, helpt ons elke dag te

leven alsof het de laatste was, altijd paraat en bereid om te verhuizen.¹⁹ Hoe dan ook, die dag «kan niet ver meer zijn»²⁰, elke dag kan de laatste zijn. Vandaag sterven er duizenden in de meest verschillende omstandigheden. Velen zullen zich mogelijkterwijs nooit voorgesteld hebben, dat zij nu al geen tijd meer zouden hebben om verdiensten te verwerven.

Al onze dagen zijn een blanco vel waarop wij wonderen kunnen schrijven, of dat wij kunnen vullen met vergissingen en vlekken. En wij weten niet hoeveel bladzijden er nog resten om het boek af te maken, dat de Heer eens zal inzien.

De vriendschap met Jezus Christus, de liefde tot onze moeder Maria, de christelijke zin die we aan al ons doen en laten hebben gegeven, zullen ons in staat stellen onze uiteindelijke ontmoeting met God met een gerust hart tegemoet te zien. De heilige Jozef, patroon van de zalige dood, die aan zijn zijde het zoete gezelschap van Jezus en Maria had in het uur van zijn overgang uit deze wereld, zal ons leren dag na dag ons voor te bereiden op deze onzeggbare ontmoeting met God onze Vader.

De heilige Paulus neemt afscheid van de eerste christenen van Korinte met die troostrijke woorden waarmee de tweede lezing van de Mis van vandaag besluit. Wij kunnen ze beschouwen, alsof ze tot ieder van ons in het bijzonder gericht zijn: *Daarom, geliefde broeders, weest standvastig en onwankelbaar, en gaat altijd voort met het werk des Heren; gij weet toch dat uw inspanning, dank zij Hem, niet vergeefs is.* Onze Moeder –bij het einde van ons gebed nemen wij onze toevlucht tot de allerheiligste Maagd– zal voor ons van haar Zoon de genade verkrijgen altijd en in alles het doel van de hemel voor ogen te hebben: te werken met inspanning, met de blik gericht op de eeuwigheid: *Heilige Maria, Moeder van God, bid voor ons zondaars, nu en in het uur van onze dood. Amen.*

–1. *1 Kor* 15,54-58. –2. *Rom* 6,23. –3. *Wijsh* 1,13. –4. H. HIËRONYMUS, *Brief* 39,3. –5. *Lc* 12,20. –6. *Apok* 14,13. –7. *Joh* 9,4. –8. Vgl. *Gal* 4,7 –9. *Apok* 1,18. –10. *Joh* 11,25-26. –11. JOHANNES PAULUS II, *Homilie*, 16 februari 1981. –12. *Mt* 10,28. –13. Vgl. *Joh* 13,1. –14. *Ps* 23,5. –15. Vgl.

Heb 4,15. –16. Heb 2,14-15. –17. H. AUGUSTINUS, Brief 4, 94. –18. 1 Tes 5,2. –19. Vgl. H. JOZEFMARIA ESCRIVÁ, De Weg, 744. –20. H. HIÉRONYMUS, Brief 60, 14.

ACHTSTE WEEK DOOR HET JAAR. MAANDAG

4. DE RIJKE JONGELING

–God roept allen. Noodzaak van de onthechting om Christus te volgen. –Het antwoord op de persoonlijke roeping. –Armoede en onthechting in ons gewone leven.

4.1 Het evangelie van de Mis van vandaag¹ verhaalt ons, dat Jezus uit een stad kwam en al naar een andere plaats op weg was, toen er een jongeman aankwam en vlak voor Hem bleef staan. De drie evangelisten die ons dit voorval vertellen, vermelden, dat hij een goede maatschappelijke positie had. Hij wierp zich voor Jezus' voeten op de knieën, en stelde een voor iedere mens fundamentele vraag: *Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwig leven te verwerven?* Jezus stond daar, omgeven door zijn leerlingen die het tafereel gadesloegen: de jongeling, op zijn knieën. Het is een open dialoog, waarin de Heer begint met een algemeen antwoord: *Ge kent de geboden.* En Hij somt deze op: *Gij zult niet doden, gij zult geen echtbreuk plegen, gij zult niet stelen, gij zult niet vals getuigen, gij zult niemand te kort doen, eer uw vader en uw moeder.* De jongeman antwoordt: *Dat heb ik allemaal onderhouden. Waarin schiet ik nog te kort?* lezen we bij de heilige Matteüs.² Dat is de vraag die wij allen ons ooit gesteld hebben, wanneer wij te maken kregen met de intieme ontgoocheling van dingen die op zich goed zijn, maar toch ons hart geen complete voldoening kunnen geven, of met het leven dat voorbijgaat zonder die onverzadigbare, verborgen dorst te lessen. Christus heeft ook een persoonlijk antwoord voor iedereen, het enige geldige antwoord.

Jezus wist, dat er in het hart van die jongeling een kern van edelmoedigheid, een groot vermogen tot overgave was. Daarom keek Hij hem liefdevol aan, en vroeg Hij hem Hem te volgen zonder voorwaarden, zonder banden. Hij bleef hem strak aankijken, zoals alleen Christus iemand weet aan te kijken, tot in het diepst van de ziel. «De blik vol liefde voor iedere mens. Het evangelie merkt het keer op keer op. Men zou ook kunnen zeggen, dat in deze ‘verliefde blik’ van Christus als het ware een verkorte samenvatting te zien is van het *Goede Nieuws* [...] Voor de mens is deze ‘verliefde blik’ noodzakelijk. Het is noodzakelijk, dat hij zich bemind weet, dat hij zich voor eeuwig bemind weet en uitverkoren voor altijd (vgl. Ef 1,4). Tegelijkertijd begeleidt deze eeuwige liefde van de goddelijke uitverkiezing deze mens gedurende zijn leven, zoals de blik vol liefde van Christus.»³ Zo ziet de Heer ons nu en altijd, met diepe liefde, met voorliefde.

De Meester zei hem met een stem die een bijzondere intonatie had: *Eén ding ontbreekt u. Eén ding slechts.* Met de oren gespitst stond die jongeman nu natuurlijk te wachten op wat de Meester ging zeggen. Het zou vast en zeker het belangrijkste zijn wat hij in zijn hele leven zou horen. *Ga dan naar huis, verkoop wat ge bezit en geef het aan de armen ... En kom dan terug om Mij te volgen.* Het was een uitnodiging zich geheel aan de Heer over te geven. Dat was niet wat de jongeling verwachtte. De plannen van God vallen niet altijd samen met de onze, die wij misschien in onze fantasie, in onze dromen gesmeed hebben. De goddelijke plannen sluiten, op de een of andere wijze, altijd het aspect in zich van onthechting van alles wat ons vasthoudt. Om Jezus te volgen moeten wij een vrij hart hebben. De vele rijkdommen van deze jongeling vormden de grote hindernis om op het verzoek van Jezus in te gaan, het belangrijkste wat hem in zijn leven zou overkomen.

God roept allen: gezonden en zieken; mensen met grote kwaliteiten en mensen met bescheiden mogelijkheden; mensen die rijkdommen bezitten en mensen die behoeftig zijn; jongeren, ouderen, mensen van middelbare leeftijd.

Iedere man, iedere vrouw moet de speciale weg ontdekken waartoe God hem of haar roept. En allen roept Hij tot heiligheid, tot grootmoedigheid, tot onthechting, tot overgave; aan ons allen zegt Hij in ons binnenste: *kom en volg Mij*. Middelmatigheid is geen antwoord op de uitnodiging van Christus. Hij wil geen leerlingen die zich maar half, niet onvoorwaardelijk, geven.

Die jongeman zag plotseling zijn roeping: de uitnodiging tot volledige overgave. Zijn ontmoeting met Jezus deed hem de fundamentele betekenis en taak van zijn leven ontdekken. En ten overstaan van Jezus kwam zijn ware beschikbaarheid naar voren. Hij meende Gods wil te verwerkelijken, omdat hij de geboden van de wet vervulde. Toen Christus hem confronteerde met een volledige overgave, bemerkte hij hoe groot zijn gehechtheid was aan de dingen en hoe gering zijn liefde voor de wil van God. Deze scène vindt ook vandaag weer plaats. «Je vertelt me van je vriend, dat hij regelmatig de sacramenten ontvangt, dat hij kuis leeft en goed studeert. – Maar hij wil niet bijten. Zo gauw je met hem over offer en apostolaat spreekt, wordt hij bedroefd en gaat hij weg.

»Maak je geen zorgen. – Deze mislukking ligt niet aan een tekort aan ijver van jouw kant. Het is woord voor woord het tafereel uit het evangelie: *Wil je volmaakt zijn, ga dan, verkoop alles wat je bezit en geef het aan de armen* (het offer)... *kom dan terug om Mij te volgen* (het apostolaat).

»De jongeman *abiit tristis*, ging ook bedroefd weg: hij wilde niet aan de genade beantwoorden.»⁴ Vervuld van droefheid ging hij weg, want blijdschap is alleen mogelijk, als er edelmoedigheid en onthechting is. Dan wordt het leven vervuld van vreugde in het absoluut bereid zijn om Gods wil te doen, die zich elke dag uit in kleine dingen en op heel bepaalde momenten van ons leven. Laten wij de Heer vandaag bidden, dat Hij ons helpt met zijn genade, opdat Hij elk moment werkelijk op ons zal kunnen rekenen voor wat Hij wil, zonder voorwaarden of belemmeringen. Laten wij in dit tweegesprek met Hem zeggen: Heer, ik heb geen ander doel in het leven dan U te zoeken, U te beminnen en U te dienen... Alle andere

doeleinden van mijn bestaan wijken daarvoor. Ik wil niets, wat mij van U verwijdert.

4.2 «De droefheid van deze jongeman – zegt paus Johannes Paulus II – zet ons aan het denken. Wij zouden in de verleiding kunnen komen te menen, dat het hebben van een overvloed aan wereldse goederen gelukkig maakt. In plaats daarvan zien wij in het geval van de jongeling uit het evangelie, dat zijn vele bezittingen een hinderpaal geworden waren voor het aanvaarden van de oproep van Jezus Hem te volgen. Hij was niet bereid ‘ja’ te zeggen tegen Jezus en ‘nee’ tegen zichzelf; ofwel ja tegen de liefde en neen tegen het escapisme, het zich overal aan onttrekken. Echte liefde is veeleisend [...] Want het was Jezus – onze eigen Jezus – die zei: *Gij zijt mijn vrienden, als gij doet wat Ik u gebied.* (Joh 15,14). Liefde vraagt inspanning en een persoonlijke verbintenis om de wil van God te vervullen. Zij betekent discipline en offer, maar ook vreugde en menselijke voldoening [...] Opent je hart voor de Christus van het evangelie – voor zijn liefde en zijn waarheid en zijn vreugde. Gaat niet droevig heen.»⁵

De oproep van de Heer Hem van nabij te volgen, vergt een houding van voortdurend antwoord geven, want Hij vraagt een volgzaam en edelmoedig antwoord op zijn verschillende oproepen in de loop van ons bestaan. Daarom moeten wij regelmatig voor het aanschijn van de Heer treden – oog in oog met Hem, zonder anonimiteit – en Hem, als die jongeling, vragen: *waarin schiet ik nog te kort?* Welke eisen stelt mijn roeping als christen me nu, in deze omstandigheden? Welke wegen wilt Gij, dat ik ga? Laten wij eerlijk zijn: wie werkelijk ernaar verlangt, slaagt er ook in de wegen van God duidelijk te kennen. Wie slaagt erin deze helder te kennen? «De gelovige ontdekt zo gaandeweg, midden in zijn gewone leven, hoe zijn roeping zich moet ontplooiën door middel van een ‘weefsel’ van kleine, dagelijkse oproepen en ingevangen van God [...], van betekenisvolle ogenblikken, van concrete ‘roepingen’ om, uit liefde tot zijn Heer, kleine of grote taken te verrichten in de wereld van de mensen. Juist midden

in dit tweegesprek met de Heer kan de mens de goddelijke stem horen, die hem vraagt een definitief, radicaal besluit te nemen [...]. Het woord van God kan komen als een orkaan, of als een briesje (1 Kon 19,22).»⁶ Maar om het te volgen moeten wij onthecht zijn van elke binding: alleen Christus telt. Al het andere telt ín Hem en vóór Hem.

4.3 De jongeling stond op. Hij vermeed die blik van Jezus en diens oproep tot een leven van diepe liefde, en hij ging heen –allen konden het waarnemen– terwijl de droefheid op zijn gezicht te lezen stond. «Ik denk dat ons gevoel ons zegt, dat die weigering van toen een weigering voor eens en voor altijd was.»⁷ De Heer zag met smart, hoe hij zich verwijderde. De Heilige Geest openbaart ons het motief van dit afwijzen van de genade: *hij had veel bezittingen en was daar zeer aan gehecht.*

Na dit voorval hervatte de groep zijn tocht. Maar daarvóór nog, of misschien bij de eerste passen *liet Jezus zijn blik gaan over zijn leerlingen en zei tot hen: Hoe moeilijk is het voor degenen die geld hebben het Koninkrijk Gods binnen te gaan!* Zij waren onder de indruk van zijn woorden. En de Heer herhaalde in nog sterker bewoordingen: *Voor een kameel is het gemakkelijker door het oog van een naald te gaan, dan voor een rijke in het Koninkrijk Gods te komen.* Wij moeten het onderricht van Jezus aandachtig overwegen en op ons leven toepassen. Liefde tot God, Hem van nabij volgen, en de gehechtheid aan materiële goederen zijn niet met elkaar te verzoenen in een en hetzelfde hart: een hart kan niet tegelijk die twee liefdes hebben.

De mens kan zijn leven richting geven door zich God ten doel te stellen, een doel dat, met de hulp van de genade, ook door middel van stoffelijke zaken bereikt kan worden door deze aan te wenden als de hulpmiddelen die het zijn. Of men kan zijn hoop op eigen ontplooiing en geluk, stellen in rijkdom: het mateloos verlangen naar bezit, luxe, gemak, ambitie, hebzucht...

Vandaag is misschien een goede gelegenheid om dapper in de intimiteit van ons hart na te gaan wat ons

beweegt in ons handelen, wat ons hart bezielt: of wij werkelijk ons best doen om ons innerlijk los te maken van aardse bezittingen, of dat wij juist lijden wanneer wij iets missen; of wij echt waakzaam zijn om te reageren op kleine symptomen van verburgerlijking en gemakzucht, details waar de reclame van de consumptiemaatschappij graag op inspeelt; of wij zuinig zijn bij onze persoonlijke behoeften; of wij de neiging tot uitgeven afremmen; of wij overbodige uitgaven vermijden; of wij ons geen valse behoeften creëren waar wij met een beetje goede wil vanaf zouden kunnen zien; of wij moeite doen niet toe te geven aan grillen en bevliegingen die zich makkelijk kunnen voordoen; of wij voldoende zorg dragen voor ons huis en de dingen die wij gebruiken; of wij handelen in het heldere bewustzijn, dat wij alleen maar beheerders zijn die rekenschap zullen moeten afleggen aan de echte Eigenaar, God onze Heer; of wij ongemakken en gebrek met blijdschap aanvaarden; of wij edelmoedig zijn in het geven van aalmoezen aan behoeftigen en in het steunen van goede daden; of wij afstand doen van dingen die wij graag zouden hebben... Alleen zo zullen wij leven met de blijdschap en vrijheid die de leerlingen van de Heer midden in de wereld nodig hebben.

Christus van nabij volgen is ons hoogste ideaal. Laten wij niet heengaan zoals die jongeling, zijn ziel doordrenkt van diepe droefenis, omdat hij geen afstand kon doen van wat bezittingen die, in verhouding tot de geweldige rijkdom van Jezus, van geringe waarde waren.

-1. Mc 10,17-27. -2. Mt 19,20. -3. JOHANNES PAULUS II, *Brief aan de jongeren*, 31 maart 1985,7. -4. H. JOZEFMARIA ESCRIVÁ, *De Weg*, 807. -5. JOHANNES PAULUS II, *Homilie*, 1 oktober 1979. -6. P. RODRÍGUEZ, *Fe y vida de fe*, bl. 82-83. -7. R.A. KNOX, *A retreat for Lay People*.